

El pas que faltava per la unitat de la llengua

Una part de les velles aspiracions ha esdevingut realitat en materialitzar-se, el passat 24 d'agost, a les planes del Diari Oficial de la Generalitat valenciana, l'ordre "per la qual s'homologuen i es revaliden d'altres títols i certificats". Aquesta ordre, datada el 16 d'agost i signada pel conseller d'Educació i Ciència, Joan Romero, ha marcat una fita, fins ara malauradament encara no assolida, en el procés de consolidació del català en la totalitat de l'àrea lingüística.

Aquesta ordre especifica tot un seguit de certificats que queden revalidats automàticament, i des de l'endemà de la publicació del DOGV, amb els certificats administratius de coneixements de valencià que atorga la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià (JQCV). Així doncs, els certificats dels diversos nivells de català —elemental, mitjà, superior i llenguatges específics, com ara periodístic o administratiu— queden convalidats amb els seus homòlegs que atorguen la Junta Permanent de Català (JPC) de la Generalitat de Catalunya i la Junta Avaluadora de la Llengua Catalana (JAC) del Govern Balear. De la mateixa manera, el diploma de mestre de valencià "i equivalents" (mestre de català), així com el certificat de capacitat per a l'ensenyament del valencià, queda revalidat amb el certificat de grau mitjà de coneixements de valencià.

Igualment, el títol de Llicenciatura Catalana "i equivalents", i els certificats de coneixements superiors de la JPC i la JAC s'homologuen amb el certificat superior (oral i escrit) de coneixements de valencià. Per tant, la publicació d'aquesta nova ordre de convalidacions, que actualitza la ja publicada al DOGV el 22 de maig del 1989, posa de manifest

La Generalitat valenciana ha decidit finalment homologar els títols i certificats de coneixement de la llengua amb els del Principat i les Balears. És un pas decisiu per la unitat del català.

una realitat lingüística, que la indecisió del Govern valencià deixava en entredit.

Una vella reivindicació. Finalment, la Generalitat s'ha decidit a abordar amb rigor un problema heretat, objecte de pugnes anteriors, de batalles de colors i noms, sobretot durant l'etapa, eufòrica i delicada alhora, d'una transició cap a una democràcia incipient. L'estiu del 1982 es donava llum a un esperat Estatut d'Autonomia forçat, no obstant, per uns negociadors de dreta —Manuel Broseta, Rodolfo Martín Villa i Abril Martorell— que s'emportaven la victòria sobre una esquerra que no va saber —o no va voler— fer ús d'un poder creixent. Guanyaven, doncs, una batalla mentre que el País Valencià perdía els seus colors, el nom de la llengua i el seu marc geogràfic adoptava la ben asèptica fórmula de Comunitat Valenciana.

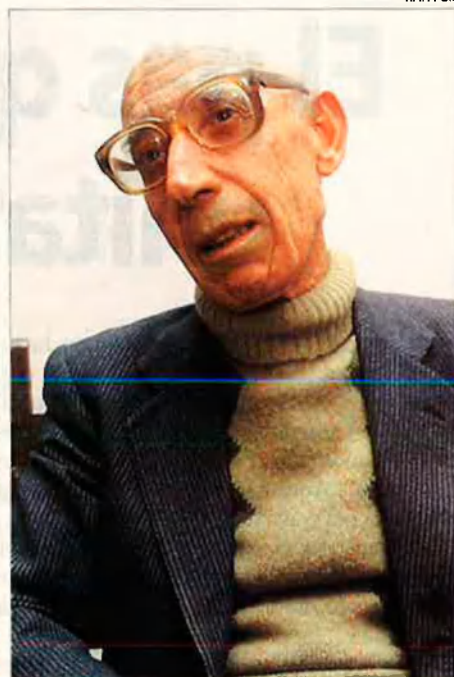
Un any més tard, el 1983, des de la Conselleria de Cultura del socialista Ciprià Ciscar, la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià obria la porta a la introducció de la llengua en centres docents no universitaris i configurava la llavor de les actuals "línies en valencià".

El 1988, es planteja recíprocament entre els governs de les Illes, el Principat i el País Valencià una possible convalidació dels títols i certificats de català, la qual cosa es du a terme, sense gaire retard, a la Generalitat de Catalunya, i amb certs entrebancs al Govern Balear. I el País Valencià en resta incomprendiblement al marge. "Potser aquesta ordre no es va confeccionar en el seu moment perquè no comptava amb la transcendència que té actualment", afirma Jesús Huguet, director general de Política Lingüística de la Generalitat valenciana. "Si en aquell moment no-

Joan Romero, conseller d'Educació. La Generalitat valenciana ha enllestit finalment l'ordre de convalidacions.

RAFA GIL

més es presentaven dos mil o tres mil candidats a les proves de la JQCV, en la sessió de juny d'enguany hi han passat 60.000 persones.”

El 1994 passarà, en aquest sentit, als annals i evolució de la nostra llengua com l'any del pas endavant, com la recuperació d'un temps perdut en batalles d'una virulència dretana, d'una intransigència visceral materialitzada, en qualsevol cas, en forma de diari de fulls groguencs i d'acarnissats atacs contra una ben fonamentada realitat lingüística.

“No ens equivoquem. Aquesta nova ordre de convalidacions afavoreix, sobretot, els valencians, perquè creix el ventall de possibilitats laborals i socials que s'obre davant d'ells”, afirma Jesús Huguet. Igualment, el responsable de la normalització lingüística ha declarat que “de quinze valencians o més que parteixen a treballar en el sector de la docència o en algun lloc en l'administració pública –en la qual s'exigeix el coneixement oral i escrit del català– al Principat o a les Illes, només un principatí o illenc ve al País Valencià. Fins ara, els ensenyants valencians podien treballar al Principat o les Balears però en una situació precària perquè no existia encara la reciprocitat que crea la nova ordre, tot consolidant un acostament entre les tres comunitats autònomes”. Per tant, aquesta reciprocitat representa un pas endavant no sols en el camí cap a la normalització lingüística sinó com a via útil dins un preocupant mercat laboral afectat notablement pel mal endèmic actual que és, sens dubte, el clima de recessió i la conseqüent omnipresència de l'atur.

Atacs viscerals, respostes contundents. Una notícia de tal transcendència no podia, coneixent la societat valenciana, suscitar

D'esquerra a dreta, Carme Miquel, Enric Valor i Arcadi Garcia. Tots tres, del món acadèmic i de les lletres, han donat suport a l'ordre que ha publicat la Generalitat valenciana.

respostes i reaccions racionals. La satisfacció d'una majoria contrasta amb els atacs viscerals d'uns pocs polaritzats en la bel·ligerància de les columnes de l'incombustible diari de caire anticatalanista *Las Provincias*.

Mentre que des de l'esmentat mitjà es llança una campanya improvisada –però ben dirigida– que ressuscita, de nou, la batalla per la unificació-disgregació del català, a partir de dràstiques vexacions que no alteren sinó la irracionalitat dels seus lectors, el secretari general d'Unió Valenciana, Vicent Ferrer, anunciava que aquesta ordre “solament tindrà nou mesos de vida, perquè després de les eleccions de maig del 1995, quan Unió Valenciana estiga a la Generalitat, aquesta ordre no tardarà ni 24 hores a ser derogada”. Aquest partit va interposar un recurs contenciós-administratiu contra l'ordre el dia 26 d'agost.

Per la seua banda, el líder dels populars valencians, Eduardo Zaplana, es reservava, enfront de la qüestió, el dret a un silenci sospitós, només trencat per alguna declaració puntual, no per això menys intolerant: “L'ordre de Lerma la defèn una minoria que vol convertir la Comunitat Valenciana en una extensió del catalanisme”, declarava.

La polèmica, òbviament, no ha estalviat les reaccions al si del Consell Valencià de Cultura (CVC). Un dels seus membres més ultramundans, Pedro Vernia, anunciava que l'abandonava com a signe de protesta i indignació. Altres components del CVC, no obstant això, es mostren a favor de la iniciativa del Govern autonòmic. L'historiador especialista en dret medieval Arcadi Garcia afirmava: “La llengua és la mateixa, per tant, la qüestió de l'homologació resulta favorable i òbvia.”

L'escriptor Enric Valor, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes i Premi de les Lletres Valencianes, manifestava la seua opinió de manera ben contundent: "Si es tracta de la mateixa llengua, com està provat científicament i a partir de textos literaris, no hi ha cap motiu perquè aquesta unitat no es reflectesca administrativament."

El suport a una de les accions més importants que ha realitzat el govern socialista valencià en favor de la unitat de la llengua s'ha fet extensiu a molts sectors socials, i notablement a l'àmbit de la cultura. Així doncs, l'Obra Cultural Balear feia públic un comunicat en el qual reconeixia "el valor i el sentit comú de Joan Lerma". Igualment manifestava que "la unitat de la llengua, en qualsevol de les seves denominacions, ha estat, sinó salvada, sí públicament acceptada". De la seua banda, Acció Cultural del País Valencià feia públic en un altre comunicat el seu suport incondicional a "tot allò que vaja en favor de l'ensenyament, la difusió i la normalitat d'ús de la nostra llengua". A més, diu que l'ordre ha estat ben acollida entre els medis docents i culturals del País Valencià "perquè ve a resoldre allò que ja és del tot normal en la realitat lingüística i social".

També les associacions sindicals d'ensenyants han rebut la notícia -l'esperada notícia que en tantes ocasions han reclamat- amb els braços oberts. Vicent Esteve, portaveu del Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament del País Valencià (STEPV), manifestava la seua aprovació "per una cosa que hem demanat tan reiteradament nosaltres com els nostres sindicats germans de les Illes i Catalunya, STEI i STEC". Per part de Comissions Obreres, Ramon Paredes incidia en el fet que "ha estat una bona notícia per a tots els valencians que defensem el procés de normalització lingüística. Ara bé, el valencià com a procés de comunicació social està encara molt endarrerit. Queden moltes coses pendents perquè el procés de normalització lingüística ha d'anar més enllà de la docència."

La presidenta de la Federació Escola Valenciana, Carme Miquel, ha declarat a EL TEMPS que "nosaltres, des de sempre, hem demanat la reciprocitat en homologacions". I, alhora, ha remarcat que "això no invalida que les variants pròpies no siguin conegudes pels docents que vagen a impartir classes de llengua en un punt concret."

Els fruits de la col·laboració. L'ordre és conseqüent amb l'etapa d'acostament i col·laboració que han protagonitzat els tres governs autonòmics en els últims dos anys. Aquest procés s'iniciava de manera no institucional amb l'assistència del president Jordi Pujol als Premis Octubre del 1992, a València.

El març del 1993, poc després d'una visita del

D'esquerra a dreta, Joan Guitart, Pilar Pedraza i Bartomeu Rotger. La reunió dels tres consellers de Cultura que va tenir lloc a Eivissa el dia 10 de setembre del 1993, establia les bases per a la cooperació i reforçava, doncs, aquest clima de consens.

president català a Mallorca (18 de gener), Jordi Pujol s'entrevistava oficialment amb Joan Lerma al Palau de la Generalitat valenciana. Era la primera visita oficial en deu anys. Tots aquests contactes bilaterals anunciaven la intensificació de les relacions i el naixement de vies de col·laboració, que després s'han materialitzat amb altres reunions de consellers i diverses visites oficials més.

Una de les passes més importants es va donar el 10 de setembre de 1993, quan els consellers de Cultura de les tres comunitats es van reunir per primer cop a Eivissa per establir les bases de cooperació i els fonaments d'un pont cultural.

Aquestes iniciatives institucionals han tingut també importants ajudes des de la societat civil, com ara la creació de la Federació Llull entre entitats culturals de tots els Països Catalans, o l'extensió de les emissions de TV3 i Canal 9 fora dels seus límits administratius estrictes.

Eliseu T. Climent

CAMINANT PER CATALUNYA

3. El Cadí, el Molxeró i el Pedraforça D'Antoni Aragon, Jordi Lalueza i Jordi Portell.

Cadascuna de les 25 excursions del volum consta d'un dibuix que assenyala tot l'itinerari, un text explicatiu que ajuda a seguir-lo, una fitxa tècnica i algunes fotografies de llocs significatius.

